

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"א תשרי תש"פ | דף היומי בבלי: מעילה כג.
דף היומי בהלכה: סימן תל"ד סעיף ד' עד תחילת סימן תל"ה.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ג' 'ואם הוא' עד פרק ג' 'וכל שכן'
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות ש. הכניעה פרק י' והרביעי שהוא בענייני העולם הבא" עד סוף השער

פגישה מפתיעה בחוף שומם בים המלח | כך הועברו ד' מינים מתחת לאפם של סוכני הק.ג.ב | החלבן
שהעלה חיוך על פניו של גדול הדור | מדריך קצר ותמציתי לבחירת ד' מינים מהודרים | 1738

על דא ועל הא

לערוך שיחות בפארק גורקי המפורסם במוסקבה
אינו דבר של מה בכך, ובוודאי אי אפשר להעביר
חפצים מיד ליד, כי הרי סוכני הק.ג.ב. בולשים
ועוקבים שם תמיד. אבל ר' חנוך מצא עצה גאונית...

כך הועברו ארבעת המינים ליהודי מוסקבה מתחת לאפם של אנשי הק.ג.ב.

וסידור פירות. בזר הפורח הוא שילב את הלולב וההדסים, ובסידור הפירות החביא את האתרוג. וכך, בידיים מלאות כל טוב, הגיע לפארק גורקי, פגש ביהודי, ומסר לו את הזר והפירות...

למחרת המשיך לקייב, וגם שם ארגן זר פרחים וסל פירות. מאחר שהוא לא ידע לאן לפנות, התקשר למשרד התיירות וביקש לדעת היכן ממוקם בית הכנסת. נתנו לו שם של רחוב אך לא ידעו לנקוב במספר הבית. ר' חנוך לקח מונית, וביקש מהנהג להאט בנסיעה באותו רחוב כדי שיוכל לאתר את בית הכנסת, בטוח היה שלא תהיה בעיה להכיר מבחוץ את מקום בית הכנסת. אך למגינת לבו לא כך היה. הם עברו את כל הרחוב, שהיה ארוך מאד, אך הוא לא מצא שם בית שיוכל לענות להגדרה 'בית כנסת'.

ר' חנוך לא התייאש, ואמר לנהג לחזור שוב לאורך כל הרחוב, אך ביקש ממנו לנסוע הפעם כמעט בזחילה. והנה פתאום מרוב התרגשות צעק לנהג "עצור". הוא ראה לפניו צריף רעוע, מט ליפול, ושיער שבוודאי שם 'מצא את מבוקשו... ואכן בהכנסו נתקל במנין יהודים, זקנים מופלגים, והתעניין אם מי מהם יודע לדבר "אידיש". אחד היהודים העז וענה שכולם פה יודעים לדבר באידיש, אך אין הם מעוניינים כלל להכנס לשיחה עם אדם שאינו

היה זה לפני עשרות שנים. הר"ר חנוך שטרלינג, איש יקר ומיוחד, תושב אנטוורפן, אמור לנסוע לברית המועצות לרגל עסקיו זמן מה לפני חג הסוכות. הוא החליט להסתכן ולקחת עמו כמה סטים של ארבעת המינים. כידוע, באותם ימים הברחה לברית המועצות ובפרט הברחת תשמישי קדושה היתה כרוכה בסכנת נפשות ממש, ובמקרה הטוב גזר דין גלות בסיביר.

ר' חנוך היה אמור לבקר בשלש ערים גדולות, ותכנן להשאיר בכל עיר סט אחד. בהגיעו לנמל התעופה של מוסקבה עבר את ביקורת הגבולות בלי בעיות - זה היה הנס הראשון. הם לא שאלו שאלות ולא התעניינו על תכולת המזוודות.

בהגיעו למחרת בבוקר לבית הכנסת במוסקבה, התיישב ליד יהודי אשר הכירו מנסיעותיו הקודמות, פתח סידור והחל ממלמל באידיש, כאילו הוא מתפלל שיש ברשותו 'ארבעה מינים'... אורו עיניו של היהודי, וקבעו להפגש בפארק גורקי. אך לערוך שיחות באותו פארק מפורסם אינו דבר של מה בכך, ובוודאי אי אפשר להעביר חפצים מיד ליד, כי הרי סוכני הק.ג.ב. בולשים ועוקבים שם תמיד.

מצא ר' חנוך עצה גאונית: הזמין בקבלה במלון זר פרחים גדול

מקומי ולא מוכר להם - "אוזניים לכותל", רמזו לו ו"אשרי אדם מפחד תמיד".

ר' חנוך דיבר איתם בחידות והודיע להם על תכולת הזר והסל. בתחילה הם היססו ועשו עצמם כאילמים וכאילו לא נרמזו, אך ניכרים דברי אמת, ואחרי שהשתכנעו שאין הוא מושתל של המשטרה החשאית, אלא תייר הבא לתומו לבקר ברוסיה, שינו את הבעתם. היו ביניהם כאלו שהתרגשו עד כדי דמעות והודו שזה

שנים רבות שלא היו להם ארבעת המינים. למחרת נסע ללנינגרד, שם הביא את הסט השלישי לאחיו של הגאון הרב מדליה, רבה של קהילת 'מחזיקי הדת' באנטוורפן. מי יודע כמה יהודים זכו בשנה ההיא לקיים את מצוות החג בזכות מסירותו.

(נר לשלחן שבת סוכות תשע"ח, מתוך 'זיתהלך חנוך')

עניינא דיומא - ולקחתם לכם

האם ראוי להתזכר עם מוכר ארבעת המינים על המחיר?

התגרים, ומכש"כ שלא יאמר בפיו איני רוצה מצוה זה בעד ממון רב כזה, והאומר ככה הוא דבר ה' בזה, והנותן מה ששואל המוכר בפעם הראשון הוא מעלה גדולה מאד המורה על חיבה יתירה שיש לו להמצוה, וע"י זה זוכה למדרגה גדולה מאד". וכ"כ החיי אדם (ח"א כלל סח) שלא יעשה מצוה בחנם, אלא יקנה אותה בשכר שלם, כמו שכתוב "ויאמר דוד לארונה כו' ולא אעלה עולות לה' חנם" ובזוהר מחמיר מאד בזה.

וכ' רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל (פרי צדיק פרשת תרומה) שהשתדלות במצות צריכה להיות במחיר, הן במצות עשה דשייך בו מחיר כסף כפשוטו, והן בפרישה ממצוות לא תעשה שהוא על ידי מחיר, שיבטל חשקו ותאוותו לכבוד השם יתברך, וכן במצות הנקנים בכסף העיקר לכופ תאות וחשק הממון לכבודו יתברך, וזה שנאמר "מאת כל איש אשר ידבנו לבו" שבודאי לא רצה השם יתברך בנדבות המשכן כדי לבנותו, דהא כתיב "לי הכסף ולי הזהב" רק העיקר היה נדבות לב ישראל מאת כל איש דאתגבר על יצריה היינו מה שנתנו בחשק ואהבה מזה נבנה המשכן שישכון השם יתברך בלב ישראל.

ובשו"ת תורה לשמה (לבעל הבן איש חי זצ"ל סי' נ) הביא את דברי הזוהר הנ"ל, וכ' שיש לנו ללמוד מזה, שאם אדם קנה אתרוג כשר קודם יו"ט כדי ליטול אותו ביו"ט, ואח"כ שלחו לו במתנה, אתרוג אחר, לא יברך הוא אלא על אתרוג שקנה בדמים, ואע"פ שהאתרוג השני, שניתן לו במתנה הוא מהודר יותר, משום שיש יתרון באתרוג שקנה בדמים שעדיף טפי לברך עליו, אך מאחר שאתרוג השני הוא מהודר יותר יטלנו אחריו ויעשה בו נענועים, אולם את הנענועים של ההלל וההקפות יעשה באותו שקנה בדמים, וכל זה לעצמו אבל לאחרים שרוצה ליתן להם במתנה ע"מ להחזיר ודאי שעדיף ליתן את המהודר.

דין נוסף הוציא מדברי הזוהר, כי ידוע שברכת שהחיינו על פרי חדש היא ברכת שבח והודאה להקב"ה, ויש בה מצוה רבה, וגם

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כ"ה, ב')

בזוהר הק' (פ' תרומה קכח). מובא שאדם צריך להשתדל לקנות את המצוות בכסף, ועי"ז הוא ממשיך על עצמו רוח קדושה, ולהפך ח"ו אם מקיים המצוה בחינם ממשיך על עצמו רוח טומאה, ומפרש שזה מש"כ "ויקחו לי" - שצריך לקחת המצוות בכסף. ובס' חרדים כתב בהקדמתו תנאים לקיום המצוות, והביא את דברי הזוהר הנ"ל כתנאי השבעה עשר, "שלא יעשה המצוה חנם, אלא יקנה אותה בשכר שלם, ולא יקפיד כלל, כדי להעביר רוח הטומאה, כדאיתא בזוהר בפר' תרומה".

וכ' רבי חיים ויטאל זצ"ל (ספר טעמי המצות פרשת ראה) בענין קניית הדברים של מצוה כגון לולב ואתרוג וכדומה להם, ראיתי למורי זללה"ה (האריז"ל) שהיה נותן למוכרים כל מה ששאלו ממנו בפעם הראשונה, ולא היה מסרב עמהם על השאר, ולפעמים היה מניח לפניהם הכיס עם המעות והיה אומר להם שיקחו מה שירצו.

ובפרי עץ חיים (שער יום הכפורים פרק ב) כ' "בענין שלשה ספרים, שמוציאין לביל יום הכפורים, ואומרים עליהם התרת כל נדרי. אמר לי הר"י משעון יצ"ו, כי ציווהו מורי ז"ל ליל יוה"כ, שיקנה הוא הספר הראשון, הנקרא "ספר כל נדרי", בכל ממון שיפסקהו עליו, כדי שתהיה באגר שלים, כי הוא צריך לו מאוד, ונתן לו כוונה רבה ע"ז, וכפי הנראה יש סמך גדול בספרים אלו".

וכ"כ בשו"ת תשובה מאהבה (לרבי אליעזר פלעקלס זצ"ל תלמיד הנודע ביהודה ח"א סי' א) שרבו הנודע ביהודה היה תמיד מהדר מן המהדרין אחר אתרוג המהודר בכל מיני הידור וכסף וזהב לא היה נחשב בעיניו מאומה אף שהאתרוג היה בתכלית היוקר.

ובספר הברית (חלק ב מאמר י"ב דרך הקודש - פרק ד) כ' "שראוי לו לאדם שיתן בעד המצוה מה שהמוכר שואל מעמו בפעם הראשונה ולא ישתדל שיתן לו בפחות ממה ששאל כדרך

ראיתי חסידים ואנשי מעשה מדקדקים בזה לברך שהחינו על פירות שקנו בממונם, משום חיוב מצוה, ומסיים "והנה אנכי פתחתי לכם פתח בזה הענין ואתם תלמדו מזה לכמה דברים ואין צורך לפרטם".

בזה יזהר האדם לברך על פרי חדש שקנהו בדמים, ואם נזדמן ששלחו לו אחרים פרי חדש במתנה, או שהיה יושב אורח על שולחן אחרים, והביאו על השלחן פרי חדש, והוא עדיין לא בירך שהחינו, לא יברך על זה אלא יקנה במעות, ויברך שהחינו, וכן

יהלומים מגדולי ישראל

אמר החזון איש לבעל הפרדס: "אני מבין אותך, שאתה רוצה ליהנות אותי ולכן אינך מוכן לקבל תשלום על האתרוג, אבל אני אינני רוצה לקבלו בחינם. יוצא שאם לא תקח תשלום - שנינו נפסיד..."

וכיצד הגיב הגרי"ז מבריסק זצ"ל כאשר אותו יהודי הגיע גם אליו וביקש להעניק לו אתרוג במתנה?

רוצה ליהנות אותי ומשום כן אתה לא מוכן לקבל תשלום על האתרוג, אבל אני רוצה לשלם על המצווה ובלי זה אני לא רוצה לקחת את האתרוג בחג. ואם לא תקח תשלום - שנינו נפסיד, אני אפסיד שלא אטול את האתרוג, ואתה תפסיד שלא נהיית ממך. אז לטובתנו, כדי ששנינו נהנה, כדאי לך לקחת את התשלום. ואכן אדם זה התרצה וקיבל את התשלום.

לאחר מכן הגיע אותו אחד אל מרן הגרי"ז עם אתרוג כקודמו - נאה ומהודר, כדי לתת לו בעבור מצוות ארבע מינים. וגם כאן חזר הסיפור על עצמו, שהגרי"ז ביקש לשלם בעבורו, ובעל האתרוג לא הסכים לקבל תשלום. אבל כאן הסיפור הסתיים בצורה אחרת: כאשר הגרי"ז ראה שבשום אופן אינו רוצה לקבל תשלום, התחיל לחשוש שמא יכשל כאן בנטילת אתרוג שאינו שלו, וכשיקח את האתרוג הזה לא ייצא בו ידי חובה, ומשום כן לא הסכים לקבל את האתרוג בשום אופן.

כספי רבי דוד פרנקל את המעשה, הגדיר זאת, שהחזון איש היה בבחינת "אהבה" ואילו הגרי"ז היה בבחינת "יראה". וכאשר היראה היא כל רגע ממול העיניים, הרי הפחד שמא לא יוכל לקיים את המצווה הוא מוחשי, ומתוך כך לא יכול היה לסבול שאתרוג כזה ישאר אצלו אפילו רגע אחד, והחזירו מיד לבעליו. (שלמים מציון)

סיפר הגרב"צ פלמן זצ"ל, ששמע מרבי דוד פרנקל זצ"ל, איש סודם ואמונם של מרנן החזון איש והגרי"ז מבריסק זצ"ל, שפעם אחת לפני חג סוכות הגיע אדם שהיה ברשותו פרדס אתרוגים, עם אתרוג מאוד יפה ומהודר אל החזון איש, כדי לתת לו את האתרוג שיצא בו ידי חובה בחג. החזון איש לקח את האתרוג, בדק אותו מכל הצדדים, והתפעל רבות מיופיו והידורו. כאשר רצה לשלם בעבורו, לא הסכים אותו אדם לקבל תשלום, ואמר שהוא נותן לו את האתרוג במתנה, וזו זכות בשבילו שהחזון איש יברך על אתרוג שהוא נתן לו.

החזון איש לא רצה לקחת את האתרוג בחינם, משום שחשש שאותו אדם אינו נותן לו את האתרוג במתנה בלב שלם, ולהפך, אולי הוא רוצה שהאתרוג ישאר בבעלותו כדי שיהיה לו חלק במצווה שהוא עושה באתרוג, ואינו בקי כל צרכו בדיני "לכם - משלכם", שכדי לצאת ידי חובה במצווה חייבים להקנות את האתרוג במתנה גמורה. ולכן היה חשוב לחזון איש בדווקא לשלם על האתרוג, שבאופן זה בטוח שיקנה את האתרוג, ובכך בוודאי יוכל לקיים בזה את המצווה ללא חשש. אבל ככל שהחזון איש ניסה לשכנע אותו לקחת תשלום, לא הסכים אותו אדם לקבל. כשראה החזון איש שכך הוא המצב, ואדם זה בתמימותו אינו מבין את רצונו לשלם, אמר לו: "תראה, אני מבין אותך שאתה

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

מהי חומרת 'מעמיד דמעמיד' בסוכה?

עניינא דיומא - סוכות

ו'מעמיד דמעמיד', דהיינו הדבר המחזיק את מחזיקי הסכך - מותר לכתחילה לעשותו מדבר הראוי לקבל טומאה, וכך נהגו רבים מגדולי ישראל - לחזק את המעמיד בדבר הראוי מקבל טומאה. אולם לדעת החזון איש - מעמיד דמעמיד דינו כמעמיד עצמו; ויש שכתב שלדעתו גם 'מעמיד דמעמיד דמעמיד דינו כמעמיד. ברם, אף לדעה זו מותר להעמיד את הסכך על גבי דפנות שחלקיהם מוצמדים בדבק, כיון שהדבק בטל לעץ, וגם אינו ראוי לסיכוך, ואינו נחשב כמעמיד.

[שו"ע או"ח תרכט, ב, ז רח, ומשנ"ב ז, כב רכו; ביאורים ומוספים דרשו, 14 ור 20]

דבר הראוי 'לקבל' טומאה, בין מדאורייתא ובין מדרבנן, פסול לסיכוך. ואף הדפנות והקורות שהסכך מונח עליהן, וכן שאר המחזיקים הישירים של הסכך - המכונים בפוסקים בשם 'מעמיד' - לכתחילה אין לעשותם מדבר הראוי לקבל טומאה, מחשש שמא יבואו לסכך במעמיד עצמו; ונחלקו הפוסקים אם מותר לעשותם מדבר שאינו ראוי לקבל טומאה אך פסול לסיכוך מטעם אחר. והגדרת 'מעמיד' היא - דבר שהסכך אינו עומד בלעדיו, אך דבר שהונח תחת הסכך או על גביו לתוספת חיזוק בלבד, אינו נחשב למעמיד.

הסיפור היומי

"הביאו לנו 6 ריינג'רים", סיפר הבחור, "שבכל אחד מהם יש 4 מקומות בלבד, כך שבסך הכל יכולים לעלות 24 איש. אבל אנחנו היינו 25 חבר'ה, ואחד יצטרך להישאר בחוץ. כולם הביטו אחד על השני..."

פגישה מפתיעה ביום קיץ לוהט בחוף שומם בים המלח, ומה שאירע בעקבותיה...

בחזרה: "ומה אתה עושה כאן?"

ואז החל הבחור צ'יק הצעיר פתח וסיפר: "אני עובד בתעשייה האווירית של ישראל, ובדיוק היום יצאנו מטעם העבודה כל 25 העובדים ליום גיבוש בים המלח. הטיול החל מהבוקר, עד שהגענו לשלב שבו הוחלט לעשות טיול ריינג'רס - ג'יפים. אלא מה?... הביאו לנו 6 ריינג'רים, כשבכל אחד מהם יש אפשרות ל-4 מקומות בלבד, כך שבסך הכל אפשר לעלות אליו 24 חבר'ה.

"כולם הביטו אחד על השני, שהרי אנו 25 חבר'ה ואחד יצטרך להישאר בחוץ. ניסינו לדבר עם בעל הריינג'ר שיתן לנו להעלות את כולם, ובאחד הריינג'רים יכנסו 5 אנשים, אך בעל הריינג'ר התנגד בכל תוקף ואמר כי הדבר מסוכן ואסור חוקית. 'אחד מתוך הקבוצה שלכם יצטרך לוותר', קבע בצער. השתררה דממה במקום כשאף אחד לא רוצה לוותר על החוויה החד-פעמית שהגענו אליה בטיול קבוצתי.

"לאחר כמה שניות של שקט החלטתי להיות החלוץ ולוותר בשביל שכולם יהנו, ואף אחד לא יצטרך בטיול הזה. אני מוותר,

את המעשה המדהים הבא סיפר מגיד המישרים הרב חיים זאיד שליט"א:

"לפני כמה שבועות הוזמנתי להרצאה במלון 'לאונרדו פלאז'ה' בים המלח. היה זה בדיוק בזמן ההפגנות של עדת האתיופים היקרה, כך שפחדתי מפקקים ומאיחורים, והחלטתי לצאת מוקדם. ב"ה הגעתי למלון מוקדם, כשעתיים לפני הזמן. חשבתי מה לעשות בשעתיים הללו, והחלטתי לרדת בינתיים לחוף הנפרד של 'ים המלח' על מנת להירגע מעט מכל הנסיעה. אותו יום היה חם מאד, והחוף הנפרד היה ריק כמעט לחלוטין. ישב שם רק אדם אחד בודד, כך שמצאנו את עצמנו שנינו לבדנו בחוף הרחב. מי שמכיר אותי יודע כי אני תמיד מחפש מישהו לדבר איתו, אז אם רק אני והוא בים המלח, אלך אליו ואדבר איתו: מי הוא ומה מעשיו פה ביום חם שכזה.

ניגשתי אליו ושאלתי לשמו. הוא לא הכיר אותי, אבל ענה לי בחזרה, וגם שאל אותי: "כבוד הרב, מה אתה עושה פה ביום חם שכזה?". הסברתי לו שירדתי להתאוורר קצת, ושאלתי אותו

והוא הסכים. אלא שאז נוצרה בעיה: מי ישמור על הילדים? ... יש לנו ב"ה שמונה ילדים, כן ירבו, ולא פשוט להשתלט עליהם לבד 3 ימים... לא היה לי פתרון לדבר.

"בדרך לא דרך, הגיעו הדברים לאוזניה של גיסי שכבר סגרה את הנופש הזה בים המלח, וכשהיא שמעה על רצוני העז להשתחרר, היא החליטה לוותר על הנופש שלה בשבילי. 'אני יודעת שאת צריכה להתאוורר יותר ממני, יש לך 8 ילדים בלי עין הרע ואת זקוקה לכך מאד. הנה צאי במקומי לנופש שסגרתי ואני אשמור לך על הילדים. ואל דאגה, אני אצא לנופש במועד אחר בעזרת ה'". סיימה האשה ואמרה: "לכן, אני מבקשת שהרב יברך אותה שתזכה לזיווג הגון בזכות הויתור הגדול שעשתה למעני, שלכן אני פה כעת נהנית".

התפעלתי מגיסתה הצדקנית, אלא שמיד עלתה לי הצעת השידוך שלה. "אני מברך אותה שתזכה לזיווג הגון, ולדעתי השידוך שלה נמצא כעת בים-המלח..."

האשה התפלאה מהברכה ולא הבינה את כוונתי. ביקשתי ממנה את מספר הטלפון של גיסתה, ומיהרתי בחזרה אל החוף הנפרד. הבחור בחוף סיפר לי שהוא הולך להתעכב שם לפחות כשעה וחצי, לכן קיויתי שהוא עדיין יהיה שם. היה לי ברור שיש כאן שידוך מתאים, שידוך של שני ותרנים. זה שוויתר על הטיול, וזו שוויתרה על הנופש בשביל גיסתה. שידוך משמים.

כל כך הודיתי לה' כשראיתי אותו עדיין יושב בחוף רגוע ושלו. בואנה בחורצ'יק, מצאתי את השידוך שלך, ותרנית בדיוק כמוך" ... סידרתי להם פגישה... ולפני כמה ימים הם התארכו בשעה טובה ומוצלחת, בדרך לעוד בית שהוקם בזכות ויתורים.

כל כך התרגשתי לראות כיצד נרקם השידוך הזה שכל כולו 'זורע צדקות - מצמיח ישועות', אדם מוותר כאן ולא יודע כי הוא מצמיח לעצמו את הישועה והזיווג במקום אחר!"

(גיליון 'טוב לחסות בה' וילך תשע"ט)

תעלו ותעשו חיים, הודעתי בשמחה. כולם נדהמו מגבורת נפשי וברכו אותי ללא סוף. מיד לאחר מכן הם רצו לריינג'רים והחלו לחגוג בשמחה. לא אומר שהיה זה ויתור קל, אך אני עשיתי את ההקרבה מצידי. טיול שכזה לוקח כשעה וחצי-שעתיים, על כן החלטתי בינתיים לרדת לים המלח ולהינות מהנוף היפה שלו".

אבל רק רגע, למה החלטת לוותר? מאיפה היה לך את הכח הזה? שאלתי את הבחורצ'יק המרשים. "תראה", הוא אמר, "בשבוע שעבר שמעתי שיחה של רב אחד בשם הרב זאיד. הרב דיבר על מעלתו העצומה של מי שמוותר, וסיפר סיפורים יפים על בחור שויתר למורה נהיגה שלו ובזכות זה עבר 'טסט', ועוד כמה סיפורי ויתור שהביאו ישועות, ולכן התחזקתי מאד מכך, והחלטתי כי גם אני רוצה לוותר הפעם".

מה אתה אומר?! נפעמתי, נעים להכיר. אני הרב זאיד... הבחורצ'יק שלנו היה המום והתרגש עד למאד. "אני לא מאמין, לפני כמה דקות ויתרתי בזכותך, והנה אני רואה אותך ניצב מולי - איזו השגחה מופלאה!. בבקשה הרב, תברך אותי שבזכות הויתור שויתרתי אזכה לזיווג הגון בקרוב ואתחתן השנה". בן כמה אתה? שאלתי אותו. "28", הוא השיב. אז אני מברך אותך מכל הלב שזכות הויתור הגדול שעשית תזכה בקרוב לזיווג טוב ומוצלח. הוא ענה 'אמן' בכל הכח ונפרדנו בשמחה עצומה.

יצאתי מים המלח, הגעתי למלון והתחלתי בשיחה. ואז בסוף, קרה דבר מדהים... בסיום ההרצאה ניגשה אליי אשה ופנתה אליי בתחנונים: "כבוד הרב, אני רוצה ברכה". בבקשה, השבתי. "לא בשבילי, אלא בשביל גיסתי", היא השיבה. "גיסתי עשתה מעשה מופלא מאין כמוהו, ולכן אני מבקשת שבזכות המעשה שעשתה שתזכה לזיווג הגון".

ואז היא החלה לספר: "גיסתי הינה רווקה בת 28, ולפני זמן מה היא סגרה נופש שלושה ימים בים המלח. שמעתי על כך וגם אני רציתי לצאת. אמרתי לבעלי שאני רוצה לצאת לנופש כזה,

השונות היומי

כיצד לבחור ארבעה מינים כשרים ומהודרים? - מדריך קצר ותמציתי

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ישראל ולא עקום. ד. לוודא שהעלה האמצעי סגור עד למעלה להידור מצוה, ועכ"פ ברובו. ה. לבדוק שעלי הלולב לא נפרדו מגוף הלולב בשורשם. ו. לעיין היטב בראש העלה האמצעי שלא נקטם במשהו. ז. שאין הפרש ניכר בגובה בין שתי העלים של העלה האמצעי.

בחירת אתרוג: א. אם יש לו פיטם, ואם אין פיטם לבדוק

מה הם הדברים שיש לבדוק בקניית ארבעת המינים שלא יהיו פסולים? נבאר בקצור ובתמצית את הכללים, ושאר פרטים מומלץ ללמוד במשנ"ב בהוצאת 'דרשו' בתוספת ביאורים ומוספים שבהם יש בצורה ברורה הוראות פוסקי זמננו.

בחירת הלולב: א. לבדוק את גוף הלולב שאינו יבש. ב. שהוא מזן כשר, ולא קנרי שעליו קצרים ומבריקים וגמישים. ג. שיהיה

שיהיה גדול כשיעור. ו. חשוב מאד לקנות בהכשר מהודר שאינו מורכב והופרשו תרומות ומעשרות.

בחירת הדס: א. לבדוק שהעלים חופים את עצו. ב. שלא יהיה יבש. ג. שיצאו כל שלשה עלים באותו גובה שזה "הדס משולש". ג. שיעור ההדס לפי החזו"א 28.8 ס"מ ויש מחמירים בטפח מרווח 29.4 ס"מ. השיעור מתחיל בראשו, מתחלת הענף ולא מהעלים, ובתחתיתו מהקן של העלים ולא מהענף, והדבר נוגע מאד לקן שעל הגבול לדעת אם הוא מהשיעור.

בחירת ערבה: א. לבדוק שאינה יבשה. ב. לבדוק שלא נחתך ראשה. כיום מצוי ערבות שראשם מסתיים בעלה הנקרא "לבלוב" וזה מראה שלא נקטם.

שיש גומא שהפיטם נפל בצורה טבעית בתחילת גידולו; אם יש חלק מהפיטם שמראה שהפיטם היה בשעת הגדול ואח"כ נשבר יעשה שאלת חכם. ב. לבדוק שאין שום מראה פסול בשליש עליון מהשיפוע ומעלה, כולל השיפוע, ואם יש מראה קטן מאד שאינו נראה לעין או 'בלעטל' הנעשה מפציעת עלה שהגליד, יראה לחכם. ג. לבדוק שאין בשאר שטח האתרוג מראות פסולים שמפוזרים ברובו, וי"א ברוב הקיפו. וי"א שלא יהיה שלש אפילו במקום אחד. ד. לבדוק בכל שטח האתרוג שלא יהיה קלוף וחסרון מהאתרוג, וחסר פוסל גם בתחתית האתרוג. ויכול להיות אתרוג נקי בחלקו העליון ונמכר בדמים מרובים, והוא פסול מחמת חסרון שיש בתחתיתו. כמו כן באתרוג נקי מאד חשוב לבדוק אם לא קלפו ממנו מראה פסול שהיה עליו ועי"ז נעשה חסר. ה.

עניינא דיומא - ולקחתם לכם

לולב עם 'קנעפל', כתמים ו'בלעטלאך' באתרוג - דברים שחשוב לדעת

דיני לולב עם 'קנעפל', כתמים ו'בלעטלאך' באתרוג ועוד דינים ותקצירי הלכות בענייני ארבעת המינים מתוך מוספים וביאורים במשנה ברורה מהדורת דרשו

האם העדר ה'פיטם' פוסל את האתרוג?

בראש האתרוג צומח ה'פיטם', שמורכב משני חלקים: ענף קטן המכונה 'דד', ומעליו מעין כובע המכונה 'שושנתא'. האתרוג המהודר ביותר הוא זה שהפיטם שלו שלם, ואם ניטל חלק מהשושנתא אין בכך כל פגם. אם ניטלה השושנתא, האתרוג כשר, ואף שיש פוסלים, יש להעדיפו על פני אתרוג שלא ניטלה שושנתו אשר הָדְרוּ פְּחוֹת מְסִיבָה אחרת. ואם ניטלה השושנתא יחד עם חלק מהענף, יש להעדיף אתרוג אחר. ואם ניטל כל ה'פיטם', אך לא נוצר שקע במקום בו היה מחובר לאתרוג, נחלקו הפוסקים אם האתרוג כשר; ואם ניטל כולו ואף נוצר שקע במקום חיבורו, האתרוג פסול לכל הדעות. לעומת זאת, אתרוג שלא היה לו 'פיטם' מעולם, כשר, כיון שזו היא צורת גדילתו הטבעית, ואין בכך חסרון לא של 'חסר' ולא של 'הדר'. ואתרוגים אשר תכונתם היא שהפיטם מתייבש ונושר מהפרי בעודו מחובר לעץ, כמצוי ברוב האתרוגים הגדלים כיום - יש שהורו שדינם כאתרוג שלא היה לו פיטם מעולם, כיון שזו היא צורת גדילתם; יש שהכשיר אתרוגים שהפיטם נשר מהם לפני שהגיעו לשלב בו הם כשרים לקיום המצוה, ופסל כאלו שהפיטם נשר מהם קודם לכן, וסימן הזיהוי לכך שהפיטם נשר בעוד האתרוג מחובר לעץ, הוא קיומם של מעין טבעת וחריץ מסביב למקום חיבורו של ה'פיטם'; ויש שפסל אתרוגים אלו לגמרי.

[שו"ע תרמח, ז, משנ"ב, כט-לב, וביה"ל ד"ה מיהו; וביאורים ומוספים דרשו, 52, 57, 59 ו'61]

לולב עם 'קנעפל' - הידור או בדיעבד?

לולב ששדרתו עקומה 'כמגל' (סכין עגולה) לצד העלים או לצד ימין ושמאל של הלולב - פסול, משום שאינו 'הדר', ואם יישרוהו - כשר. ואם הוא עקום לצד השדרה הריהו כשר לכתחילה; ועם זאת, יש מהאחרונים שכתבו שראוי להדר וליטול לולב ישר לגמרי, ויש בכך משום נוי מצוה, שעליו נאמר: "זה א-לי ואנוהו", וכן נהגו רבים מגדולי ישראל. ואם הלולב ישר אך ראשי העלים כפופים למטה - כשר, ויש מהראשונים שכתב: "אוהב אני יותר לצאת בו, שאין העלים נחלקים ותיומתו קיימת", והיינו שכאשר ראש התיומת כפוף, אינה נחלקת לשנים בקלות כתיומת שראשה ישר; ויש פוסלים. ואם ראשי כל העלים או רובם כפופים, יש שכתב שהלולב פסול לכל הדעות, משום שזהו שינוי מדרך גדילתו הרגילה של הלולב, ואין זה 'הדר', ולכתחילה יש להחמיר כדעתו. לולב שיש בראשו כיפוף קטן המכונה 'כפתור' ('קנעפל') - יש שהורו שהוא כשר, ויש שהורו שדינו שווה לדין לולב שראשי עליו כפופים הנ"ל. אולם, אם העלים אינם כפופים בראשיהם בלבד, אלא הם כפופים לגמרי עד שנראָה כאילו התקפלו לשניים - אף אם השדרה ישרה לגמרי, ואף אם התיומת האמצעית לבדה כפופה באופן זה, הלולב פסול לכל הדעות, מפני שאין בו 'הדר' כלל.

[שו"ע תרמה, ח-ט, ומשנ"ב, לג, לד, לו, לז, מ רמא; וביאורים ומוספים דרשו, 62, 63, 71, וראה שם, 73]

נקודות שחורות, כתמים ו'בלעטלאך' - האם פוסלים את האתרוג?

'שינוי מראה', דהיינו השתנות צבע האתרוג, בחוטמו - בשטח 'כל שהוא', או ברוב שטחו של האתרוג, פוסל את האתרוג. הצבע הפוסל הוא שחור או לבן, וכן צבע הנוטה לשחור; וצבע הנוטה ללבן - יש שכתב להחמיר ביום הראשון של סוכות, ויש שהקלו לגמרי. צבע אפור כעין צבע העפר - כשר; צבע חום כקליפת הערמונים או כצבע הקפה - כשר; צבע כחול - כשר, אך הכחול הכהה הדומה לשחור - יתכן שפסול; וצבע אדום - נחלקו הפוסקים בדינו. דין זה הוא רק במקרה ששינוי הצבע נראה לעין כל, אך כאשר אינו ניכר לעין מרוב קטנותו ונצרכת התבוננות מדוקדקת כדי לראותו, אינו פוסל. יש שהגדיר 'נראה

לעין כל', ששינוי הצבע נראה לרוב האנשים בהסתכלות ראשונה; יש שהגדיר ששינוי הצבע נראה גם כאשר האתרוג אינו סמוך לעין; ויש שהגדיר ששינוי הצבע נראה ללא התבוננות כאשר האתרוג סמוך לעין. נקודות שחורות ש'נדבקו' לאתרוג מחמת גורם חיצוני, כגון ריסוס חומר הדברה וכדומה - אינן פוסלות את האתרוג מדין 'שינוי מראה', אך יש שהורה שאם נדבקו לאתרוג בראשית גדילתו, יש להחמיר לכתחילה. כתמים שהתהוו באתרוג מחמת משמוש הידים האוחזות בו, אינם פוסלים אותו. ו'בלעטלאך' (כמין שריטות המתהוות באתרוג מחמת נגיעת עֲלֵי העץ בַּפְּרִי) אינם פוסלים את האתרוג אף כשהם בולטים מעט מהאתרוג ומפוזרים לרוב על פני כולו.

[שו"ע תרמח, יב, משנ"ב, מה-מו, ושעה"צ, נו; ביאורים ומוספים דרשו, 83, 85, 89, 90 ו 91]

עניינא דיזמא - בסוכות תשובו

האם מותר לסכך ב'פלפונים', במחצלות ובסכך 'קיינעס'?

עניינא דיזמא - סוכות

וארוכים), ויש שהורה שאף אלו שנהגו כך, בבואם לרכוש סכך חדש, ראוי להעדיף סכך רגיל על פני ה'פלפונים'. ומחצלות העשויות מנסרי עץ דק ('דיקט', 'לביד'), יש שהורה שאין לסכך בהן משום שהן דומות לנסרים שרוחבם ארבעה טפחים; ויש שכתבו שכיון שנסרים אלו אינם דומים לתקרה כלל, מותר לסכך בהם; אך יש מהם שחשש להקל בזה למעשה. וסכך 'קיינעס' המצוי בזמננו, כשר לסיכוך לכל הדעות, כיון שהקנים שמהם הוא עשוי, אינם משמשים כלל לייצור תקרת בתים.

[שו"ע או"ח תרכט, יח, ומשנ"ב מה; ביאורים ומוספים דרשו, 10, 33 ו 37]

חז"ל אסרו לסכך בקורות עץ שרוחבן ארבעה טפחים (32-38.4 ס"מ, לשיטות השונות) ויותר, כיון שהן דומות לקורות המשמשות לתקרות בתים, וקיים חשש שמתוך כך יבוא האדם לשבת בסוכות תחת תקרת ביתו, הפסולה מן התורה אף כשהיא עשוי מקורות עץ בלבד, שהרי המצוה היא לשבת בסוכה, דירת עראי, ולא בבית בו דרים כל ימות השנה. איסור זה מכונה 'גזירת תקרה'. והוא אמור רק ביחס לקורות וקרשים וכדומה, ולא ביחס לענפים, ולכן מותר לכתחילה לסכך בענפים בכל רוחב שהוא. ומאידך, בקורות עץ - נהוג שלא לסכך כלל, אף כשרוחבן פחות מארבעה טפחים. ובירושלים, היו שנהגו לסכך ב'פלפונים' (= נסרי עץ דקים

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

קודם התקיעות נפתחה הדלת בבית מרן זי"ע, ולמקום נכנס יהודי עטוף בטלית עד אחורי עיניו, לבושו כולו לבן... תיכף כשהבחין בו מרן, נרתע כולו ופנה אליו בלשון תחנונים מרטיטה...

לקט עובדות ליומא דהילולא של מרן הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל - ט' בתשרי

בשנה אחת הגיע בחור אחד להתפלל בר"ה במניין שבבית מרן זי"ע. קודם התקיעות פנה אליו הגה"צ ר' זאב דוב צ'צ'יק זצ"ל, מגאוני וצדיקי ירושלים, שנמנה על המתפללים הקבועים בבית מרן זי"ע, ואמר לו: הקשב היטב לשיחת המוסר אותה משמיע מרן זי"ע קודם התקיעות.

הלה התרגש מאוד על הזכיה שנפלה בחלקו לשמוע דברי אלוקים חיים מגדול הדור הנשמעים בעידנא קדישא של מעמד תקיעת שופר, והטה אזנו כאפרכסת והכין לבו לקלוט כל הגה היוצא מפי רבן של ישראל ברגעים נוראי הוד אלו.

והנה קודם התקיעות פתח מרן זי"ע את פיו הקדוש והכריז את דברי ההכרזה הקבועים אותם היה משמיע מדי שנה קודם התקיעות, בהן הזכיר כי צריך לשמוע את התקיעה כולה עד סופה, ואפילו אם שמעו שיעור תקיעה - אם לא שמעו את ההתחלה והסוף אין יוצאין ידי חובה, ותיכף פנה למצוות היום בסילודין.

אחר התפילה פנה הגה"צ ר' זאב דב זצ"ל ושאל את אותו בחור: "השמעת השמעת את דברי המוסר החוצבים של הרב?" הלה הביט כמשתומם, בטוח היה כי השנה משום מה לא נשא הרב את דברו. אך שאלת הגר"ד גרמה לו להבין כי כנראה לא הבין מה שאמר הרב, וע"כ פתח עיניו בתימהון כשואל: על איזה שיחת מוסר מתכוון כבודו?

"השמעת את סיום משפטו של הרב: 'און אז נישט, איז מען נישט יוצא!' - שאלו רז"ד. הראית באיזו חרדת קודש בקעו המילים מפיו הקדוש 'איז מען נישט יוצא!?!'...."

באחת השנים - לפי זיכרון אחד המתפללים, הרה"ח ר' נחום אפל שליט"א, היה זה כמדומה בשנת תשט"ז - ביום א' דר"ה לא הצליח הבעל תוקע הקבוע בבית מרן זי"ע בתקיעותיו. הפך את השופר מלמעלה ומלמטה בניסיון לנקותו ולשפר קולו, ולא עלתה לו וע"כ לאחר התפילה הלכו לבקש בעל תוקע אחר עבור יום המחרת, ומצאו את הג"ר אברהם מרדכי ברייטשטיין זצ"ל, מי ששימש לימים כסד"ד העדה החרדית, למלאות מקומו כבעל תוקע בבית מרן זי"ע.

עוד באותו היום עלה ר' אברהם מרדכי לבית מרן זי"ע, שבחנו

הבעל קורא הקבוע בבית מרן הגרי"ז סולובייצ'יק זי"ע"א היה רבי יעקב גולובניץ זצ"ל, ממספקי החלב לתושבי ירושלים, שהיה ידוע בכינויו: "יענקל דער מילכיגער" - יעקב החלבן. רבים מתושבי ירושלים עדיין זוכרים את דמותו של ר' יעקב דנון, בהיותו מלא שמחת חיים ומשמח אלוקים ואנשים, עם כל זאת לפני מרן זי"ע היה עומד כעבדא קמי' מרי' בכל יראת הכבוד.

שנה אחת בשבת חוה"מ סוכות לפני קריאת מגילת קהלת, ניגש ר' יעקב אל מרן זי"ע"א ולחש באוזנו דבר מה, ומיד ניגש והחל לברך 'על מקרא מגילה', כשהוא פותח בקריאת המגילה במהירות כדרכו. אך לפתע עת עמדו בפסוק "לשחק עושים לחם והכסף יענה את הכל", כשהגיע לקטע "והכסף יענה את הכל", נעצר והחל לקרוא במתינות והאריך בנגינה מסלסלת: ו-ה-כ-ס-ף יענה את ה-כ-ל" עד שפרצו כל המתפללים בצחוק עז, וגם מרן זי"ע"א העלה חיוך על שפתיו. ושוב חזר ר' יעקב והמשיך בקריאת המגילה עד תומה.

בבית בריסק אין מספרים את ההמשך, אך יש אומרים כי אח"כ נודע מה היו דברי ר' יעקב שאמר למרן. הלה שהיה שרוי בשמחת יו"ט ועלזה עליו דעתו, מלמל באזני מרן זי"ע דרך בדיחותא שבאם לא יחייך ב'והכסף יענה את הכל' אזי לא ימשיך בקריאת המגילה... כמובן שכוונתו הייתה לש"ש כדי לההביל את ענייני הממון והעוה"ז בפני השומעים, עד שגם מרן הסכים לו, והביע שביעות רצונו בחיוכו שעה שקרא ר' יעקב 'והכסף יענה את הכל'. על כל פנים, פעולתו של ר' יעקב עשתה פירות בכך שעד היום יודעים בבית בריסק לחקות את ה'והכסף' של ר' יעקב...

באותו עניין, סופר מפי החסיד רבי שלמה בידערמאן זצ"ל מלעלוב על הזדמנות נוספת בה שימח ר' יעקב החלבן את מרן זי"ע. הרה"צ זצ"ל סיפר כי היה כמה פעמים בבית מרן זי"ע, באחת מהן היה זה בליל פורים אחר התפילה, ואז התרחש מול עיניו המעשה דלהלן:

מרן זי"ע הודיע לציבור המתפללים על המועד שנקבע לקריה"ת מחר, ולשונו של מרן זי"ע היה כי קריאת 'ויבא עמלק' תהיה בשעה 9:30. תיכף נעמד יענקל דער מילכיגער והכריז בקול: "מארגן האלב צען קומט עמלק" - מחר בשעה 9:30 מגיע עמלק... ומרן זי"ע העלה חיוך על שפתיו. אלא שאחד הנוכחים, צעיר לימים, נהנה מהבדיחה ועל המקום חזר עליה בעליזות. בו ברגע הרצינו פני מרן זי"ע...

החדש. במראהו נדמה כמי ששינן לעצמו את ענייני התקיעות בכל ספרי הקבלה והכין עצמו בנבכי רמזיה וסודותיה ע"פ כוונות האריז"ל וצירופי הרש"ש גם יחד.

מרן ז"ל ישב מצדו השני של השולחן, ותיכף כשהבחין בו נרתע כולו ופנה אליו בלשון תחנונים מרטיט כמי שמתחנן על נפשו: "איך בעט אייך, אן קיין שום כוונות, נאר יוצא זיין און מוציא זיין" - הנני מבקש מכם, בלי שום כוונות, רק כוונה לצאת וכוונה להוציא..."

(מתוך מאמרו של א' ירושלמי ב'המבשר תורני' יו"כ תשע"ה)

ועמד על טיבו ולימדו הלכות וכללי התקיעות ע"פ שיטת אביו רבנו הגר"ח זי"ע.

למחרת קודם התקיעות נפתחה הדלת בביתו של מרן זי"ע, ואל המקום נכנסה דמות יהודי עטוף בטלית המופשלת עד אחורי עיניו, לבושו כולו לבן, החל מכובע מיוחד - היארמולקע הירושלמי המסורתי, עד לקפטן וחגורה עבה לבנה כצחור, מכנסיים ופוזמקאות לבנות, כשפאותיו וזקנו נוטפים טיף טיף ממימי המקווה בו טבל עכשיו. תנועות התלהבותו הקרינו ניצוצי אש, והמחזור שתחת ידו השלים את התמונה הנלהבת. עד מהרה התברר כי מדובר לא באחר מאשר הבעל תוקע

פינת חינוך

מי היה מאמין שדווקא בדור כשלנו, עשרות אלפי יהודים יזכו לסיים את הש"ס! - דבר שלפני שנות דור היה בגדר חלום!! כשנתבונן נראה, שזוהי תוצאה ישירה של 'הכוח המחייב'...

עכשיו! זה הזמן לנצל את כוחות הנפש שלנו, להציב יעדים וגם להגיע | הרב פנחס ברייער שליט"א במאמר מיוחד לתחילת השנה החדשה

לזלול), ג'וף ו'יל פ'ופען (-לישון) ג'וף ו'יל פ'וילען (-להתעצל), ואנו משיבים ואומרים: ג'וף ו'עסט פ'אלגען!.. (- אתה תציית). אין צורך אפוא בסיבה מיוחדת על מנת להתעצל... זהו הגוף! להיפך, עלינו לבקש סיבות להניע ולדרבן את הגוף לעשייה. יש שיכולים היו להיות גדולים בתורה, גדולים בעבודת ה' או גדולים במעשה, והם פשוט לא מגיעים לזה כי חסר להם ה"כוח המחייב". אין להם את הדחף וההכרח להוציא מהכוח אל הפועל, ורק בזמני מצוקה או חוסר ברירה, אז פורצת אישיותם ועוצמתם במלא הכוח.

יסוד זה חייב להיות אבן דרך בבניית האישיות הרוחנית והגשמית של כל שואף ומבקש. אם לא נציב לעצמנו יעדים, אם לא נכנס למחויבויות, ננצל רק חלק קטן מהפוטנציאל העצום הטמון בנו.

עשרות אלפי מסיימי ש"ס!

זכינו ודורנו התברך בעשרות ארגונים המעודדים את לימוד התורה בעשרות מסלולים שונים ומגוונים, שהבולט והמרכזי שבהם הוא ארגון 'דרשו'. כל יהודי הרוצה למצות את הפוטנציאל האלוקי הטמון בו, משתלב באחד מהם ועד מהרה מבין, שרק על ידי העול והחיוב יגיע להצלחה.

עד לפני כשישים שנה היו אולי אחד מעיר ושניים ממשפחה שזכו לסיים את הש"ס. מי היה מאמין אז שדווקא בדור כשלנו, עשרות אלפי יהודים ובהם אלו הטרודים על המחיייה ועל הכלכלה, יהיו אלו שיזכו לסיים את הש"ס!

מסופר על הגה"ק בעל 'שפע חיים' מצאנו זצ"ל, שבעת שהקים את המפעל הגדול 'מפעל הש"ס' פנו אליו מספר עסקנים בטענה שאי אפשר לדרוש מהלומדים לעמוד בעומס לימודים ומבחינים של שבעים דפי גפ"ת לחודש, ואולי לתועלת העניין היה כדאי לרדת מהרעיון לטובת מסלולים פחות תובעניים.

ענה להם האדמו"ר, כי מאז שעבר את מוראות השואה, לא קיים אצלו מושג 'לא שייך'!...

הוא סיפר שלפני המלחמה היה לו גבאי שהיה נושא לו מדי יום את הטלית והתפילין בטענה שהרבי חלש ואינו מסוגל לשאת דברים כבדים. בשואה - סיפר הרבי - הכריחו אותי הנאצים ימ"ש לשאת אבנים במשקל כולל של מאה ק"ג למרחק שלושה קילומטרים, והייתי מסוגל...

בכל אותה תקופה אמרתי לעצמי, היכן הגבאי שאמר שאני לא מסוגל לשאת אפילו את הטלית והתפילין!?

מאז - סיים הרבי - לא קיים אצלי מושג 'לא שייך'. הכל 'שייך'. תלוי רק מה יהיה ההכרח המחייב...

כוחות עצומים שאיננו יודעים על קיומם

בסיפור דלעיל טמון יסוד גדול האמור לנווט אותנו בחיים: עלינו לדעת שקיימים בקרבנו כוחות עצומים, כוחות שלא רק שאינם בשימוש אצלנו, אלא מדובר בכוחות שאנו אפילו לא יודעים על קיומם.

האדם אוהב מנוחה הוא. הרה"ק רבי מאיר מפרמישלן זי"ע היה מרמז בראשי התיבות "גוף" - ג'וף ו'יל פ'רעסן (-הגוף רוצה

התחייבויות בבית

בית. זה המקום בו אנו מרשים לעצמינו להיות הכי טבעיים... בבית אין לנו כוח לעול ומחויבות, שם אנחנו רוצים לנוח, וכתוצאה מכך אנו דוחים הרבה כוונות ותכניות טובות בכל הנוגע לבית.

כמה פעמים החלטנו שמהשבוע נקבע זמן איכות עם הבחור בישיבה, או לימוד בצוותא עם הילד, או סתם טיול נחמד עם המתבגרים?

שלא לדבר על כל הקשור לשיפור האווירה בבית, הדברים נדחים ונדחים כתוצאה מהכלל הידוע ש'מה שהלב חושק הזמן עושק'.

אם לא נקבע ונחליט בצורה מחייבת שהדברים הם חלק מהחיים, לפחות כמו עבודה וסידורים נחוצים ובערים, לעולם לא נגיע אליהם, וחבל...

צידה לדרך:

* אם לא נציב לעצמנו יעדים ולא ניכנס למחויבויות, ננצל רק חלק קטן מהפוטנציאל העצום הטמון בנו.

* מי ששואף להגיע רחוק וקובע לעצמו יעד חזק ומחייב, מובטח לו שלפחות את חצי הדרך יצליח לעבור. מי שיסתפק במטרה של יעד ממוצע ופשוט, ספק גדול אם יעבור את השלב הראשון.

* נחפש את המקומות והמצבים בהם אנו מרשים לעצמנו חופשיות וטבעיות, ודוקא שם נקבע ונחליט על הרגלי חיים נכונים, בלי פשרות והנחות.

לכבוד החגים - קבלו קורס דיגיטלי חינם של המחנך הרב ברייער על יצירת אווירה טובה בבית = [הכניסה כאן](#)

דומה שאין היום ריכוז של יהודים שומרי תורה ומצוות על פני תבל, שאין ביניהם יהודים שסיימו או יסיימו את הש"ס - דבר שלפני שנות דור היה בגדר חלום!

כשנתבונן נראה שזוהי תוצאה ישירה של הכוח המחייב. יהודי הנמנה על לומדי ה'דף היומי' יודע שכל יום מחייב, ומחר יש כבר דף אחר ולא משנה אם עומדים היום בערב פסח או בערב יום כיפור, לפני חתונה או ח"ו לאחר הלוויה - על ה'דף היומי' לא מוותרים. אין ספק שבין רבבות הלומדים יש אלפים שלא האמינו כי יהיו מסיימי ש"ס, כשם שלא האמינו שגם ביום הכי עמוס אפשר למצוא זמן ללימוד הקבוע.

כיוצא בזה, כל אחד יכול להעיד שלו היו מתרימים אותו לדבר מצווה באופן שהיה עליו להפריש סכום כסף במזומן, היה הדבר מן הנמנע. "אני שבקושי גומר את החודש, יכול להפריש סכומים כאלו?!". אך אותו אדם עצמו יעיד, שבו ברגע שהוא חתם על הוראת קבע חודשית, הוא צבר סכומים גדולים שהופרשו מחשבוננו לצדקה...

זהו הכוח של המחייב.

גדלי הדורות גדלו כתוצאה מהתחייבות עצומות של הספקים לימודיים, התחייבות של שעות עמל התורה. זוהי הדרך לגלות את הכוחות.

וכבר אמרו גדולים, שמי ששואף לגדול רבי עקיבא איגר, יגדל לפחות תלמיד חכם, אך מי שמסתפק בגדול תלמיד חכם ממוצע, לא יגיע לכלום. כי רק אם השאיפות והמחייב' גדולים מאוד יש סיכוי להגיע למשהו, וכשאינן מקסימום אין גם מינימום. ערב יום הכיפורים - זה הזמן לנצל את כוחות הנפש שלנו, להציב יעדים וגם להגיע!

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מי שביקש מחבירו לערוך עבורו בדיקת חמץ - מי 'מבטל' את החמץ לאחר הבדיקה?

ושלחוהו לבדוק, יש להניח שכוונתו היתה גם לביטול; ולדעתם, ראוי שהשליח יבטל, מחשש שהמשלח סמך עליו ולא יבטל בעצמו, ומאידך, גם המשלח יבטל, מחשש שהשליח לא יבטל ברם, כשהמשלח (לבדוק) נמצא במקום הבדיקה, לכלל הדעות אין הביטול מוטל על השליח, אלא השליח בודק, והמשלח מבטל. וראה להלן.

[שו"ע תלד, ד, משנ"ב יד-טז, וביה"ל ד"ה יאה]

לדעת השולחן ערוך ורוב הפוסקים, אדם יכול לשלוח שליח לעשות 'ביטול' חמץ לחמצו. ויאמר השליח את נוסח הביטול הרגיל, בשינויים המתאימים להסבת הניסוח כלפי אָהָר: "כל חמירא דאיכא ברשותיה דפלונני" וכו'.

במה דברים אמורים? כששלחוהו לבטל, אבל שלחוהו לבדוק את החמץ - למרות שבדרך כלל לאחר בדיקת חמץ מבטלים את החמץ, אין בכוחו של השליח לבטלו. ויש אומרים שמאחר

האם אשה יכולה 'לבטל' את החמץ של בעלה ללא שביקש זאת ממנה?

צריך לבטל בעצמו את החמץ.

וללא מינוי שליחות - לכלל הדעות אין אדם יכול לבטל את חמצו של חברו. אולם, אשה שבעלה אינו בבית, ויש סיבה לחשוש שישכח לבטל בעצמו את החמץ - יכולה לבטל את חמצו אף ללא שביקש זאת ממנה. ויש שמחמירים אף באשה, ובשעת הדחק ניתן להקל.

[שו"ע תלד, ד, משנ"ב טו ריח, וביה"ל ד"ה שתבטל]

בהמשך לאמור: יש אומרים שלא ניתן 'לבטל' חמץ על ידי שליח, משום שביטול חמץ הוא כעין הפקר, והפקר לא ניתן לעשות על ידי שליח. ויש להחמיר כדעה זו, אם לא בשעת הדחק. וכל שכן במקרה שאינו יכול לוודא אם השליח עשה את שליחותו, ואינו יכול לבדוק בעצמו את החמץ בביתו, שאז חובתו לבטל את החמץ היא מדאורייתא; ובדינים דאורייתא אין אומרים 'חזקה שליח עושה שליחותו', כך שאינו יכול לסמוך על השליח - בוודאי

מדוע לא ניתן לעשות הפקר על ידי שליח?

על ידי שליח - השליח אינו יכול לזכות בו, שהרי הוא עצמו המפקיר, ונמצא שההפקר אינו לכל בני האדם, ואינו יכול לחול. ג. דבר שאדם יכול לעשות בעצמו בעומדו על מקומו, ללא הליכה למקום אחר, וללא כל טירחה שהיא - אין שליחות מועילה בו, כיון שאין בה צורך, שהרי אין דבר המעכב את האדם מלעשותו, ומה מועילה לו השליחות.

[ביאורים ומוספים דרשו תלד, 9]

כאמור, אדם אינו יכול לשלוח את חברו להפקיר את נכסיו; ואף בדיעבד, ההפקר אינו חל. והאחרונים כתבו כמה טעמים לדבר: א. שהפקר נחשב כעין נדר, ואדם אינו יכול לעשות שליח לנדור עבורו.

ב. הפקר שאינו מופקר לכל, דהיינו במטרה שכל בני האדם יוכלו לזכות בו, וכגון מי שמצהיר בשעת ההפקר שההפקר הוא רק לצורך עניים, ואילו עשירים לא יוכלו לזכות בו - אינו חל; ובהפקר

* מיד לאחר בדיקת חמץ 'מבטלים' את החמץ שלא נמצא בבדיקה, ושבים ומבטלים למחרת לאחר שריפת החמץ, לפני תחילת השעה השישית (בשעות 'זמניות') את כל החמץ שברשותו. ונחלקו הפוסקים אם ניתן לבטל במחשבה, או שצריך לבטל דווקא באמירה.

* הגאונים תיקנו נוסח לביטול חמץ בארמית, שהיתה שגורה בפי המון העם במקומם; ומי שאינו מבין ארמית, יבטל בתרגום נוסח זה לשפה המובנת לו. ובדיעבד, אם אינו מבין את נוסח הביטול, אך יודע כי תוכנו הוא ביטול החמץ, הביטול חל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

חלוקת העיר לשני 'שיתופי מבואות' באמצעות הפרדה ברחוב הראשי

בין שני חלקי העיר, אמור רק בנוגע להפרדה הנעשית לאורכה של רשות הרבים, כאשר התושבים שבשני צידי העיר משתמשים בכל אורכה של רשות הרבים, וכן בשערים שמשני עבריה.

אולם, הפרדה הנעשית לרוחבה של רשות הרבים, באופן שהתושבים שמעברה האחד של הפרדה משתמשים רק בחלק של רשות הרבים המקביל להם, ובשער המוביל אליו; והתושבים שמעברה השני משתמשים רק בחלק האחר של רשות הרבים, המקביל להם, ובשער המוביל אליו - ניתן לבצעה אף באמצעות 'לחי' או 'קורה' (ראה שו"ע שסג, ד ויד); ויש אומרים שניתן לבצעה באמצעות 'תיקוני חצר' בלבד, (ראה תקציר לאתמול). ולכתחילה ראוי להחמיר כדעת השולחן ערוך, המובאת לעיל.

[שו"ע שצב, ד-ו, משנ"ב כד, כט, ל, לא רלב, שעה"צ כא רל, וביה"ל ד"ה זה; ביאורים ומוספים דרשו, 10, 14 ו-17]

עיר המוקפת חומה או בתיקון עירובין, ואין בה רשות הרבים מדאורייתא, לא ניתן לחלקה למספר 'שיתופי מבואות'. אולם, 'מבוי' בעיר כזו שעשו בפתחו 'תיקוני חצר' - הריהו מופרד בזה משאר חלקי העיר, וניתן לעשות בו שיתוף מבואות לעצמו.

לדעת השולחן ערוך, הפרדה זו אפשרית רק בפתחי המבואות, אולם, ברחוב הראשי של העיר, שהמבואות מובילים אליו, והוא מוביל אל מחוץ לעיר, לעבר ערים אחרות - אף אם רוחבו פחות משש עשרה אמה (= רוחב רשות הרבים מדאורייתא) - לא ניתן לבצע הפרדה באמצעו על מנת לחלק את העיר לשני 'שיתופים', כי אם באמצעות מחיצה של ממש, בגובה עשרה טפחים, עם שאר התנאים הנדרשים למחיצה. וראה במקורות בנוגע לרחובות משנה המובילים לרחוב ראשי זה.

ולדעת הרמ"א, הדין שלא ניתן לבצע הפרדה ברשות הרבים

הלוח היומי

י"א בתשרי | רבי אשר ב"ר אריה מרדכי פריינד זצ"ל, מייסד ארגון החסד 'יד עזרה'

ד' אלפים רכ"ח: האמוראים מר בר רב אשי (רב טביומי) ר"י סורא, ומר זוטרא ר"י פומפדיתא.

ד' אלפים תתצ"ג: רבי יצחק ב"ר אשר הלוי משפירא זצ"ל, תלמידו של רש"י ומראשוני בעלי התוספות.

תקנ"ט: רבי אברהם אביש מליסא ב"ר צבי הירש (ממזריטש), ראב"ד פרנקפורט ובעל ברכת אברהם, מחזה אברהם ועמק המלך.

תקע"א: רבי דוד ב"ר יהודה לייב זצ"ל, המגיד מסטעפין ותלמידו של המגיד ממזריטש.

תקע"ב: רבי צבי אריה ב"ר אברהם לנדא זצ"ל, אדמו"ר מאליק, דברי תורתו הופיעו ב'אור חכמים'.

תרס"ד: רבי יוסף זכריה ב"ר נתן שטרן זצ"ל, רבה של שאוולאי-ליטא ובעל שו"ת זכר יהוסף ועוד.

תש"ד: רבי מנחם מנדל ב"ר דוד פרידמן זצ"ל, אדמו"ר מבוהוש ור"י בית ישראל.

תשס"ד: רבי אשר ב"ר אריה מרדכי פריינד זצ"ל, מייסד ארגון החסד 'יד עזרה'.

תשע"ב: רבי משה ב"ר שמואל גפן זצ"ל, מראשי ישיבת כנסת יצחק חדרה.

אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים' מועילה להינצל מלשון הרע - חמש העצות של החפץ חיים כיצד להשתמש נכון בסגולה זו

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

העונש שקיבלה מרים בגלל החטא, אבל אם יתבונן בכך ודאי תועיל לו עצתו של הקב"ה להימנע מזה החטא [וראה בשמירת הלשון (שער התבונה פי"ב) שהאריך לבאר ענין זה].

הסיבה השלישית - שאף אם מכיר בחומר החטא, מתיימש ואומר מה תועיל זכירה זו של מרים, שהרי רבים זכרו ולא עלתה בידם. ואין לומר כן, אלא יתבונן בדבר ויראה שאחר כמה שבועות שיתרגל, תועיל מאד זכירה זו להינצל מהחטא.

הסיבה הרביעית - אם האדם אינו שומר את עצמו מהדברים המביאים לידי חטא לשון הרע, לא תעזור לו עצה זו של זכירת מעשה מרים. והעצה לזה, לדעת ולהשכיל מה הם הדברים המביאים לכך, ויש ללמוד בספר שמירת הלשון שער התבונה (פרק טז), שם נכתבו הדברים שיש להיזהר מהם כדי שלא לבוא לידי חטא זה.

הסיבה החמישית - שאחר שאדם הרבה בחטא זה, כבר מסיתו היצר להתיימש שאין לו תקווה ולא תועיל לו שום סגולה, ונופל עוד ועוד. והעצה לזה, להתחזק מאד ולעשות תשובה על העבר ולהתחזק על העתיד, שאם לא כן יפיל היצר את האדם ויסיתנו עד שאול.

בסעיף ג' מהפתיחה (לאוין) כתב ה'חפץ חיים' שהמספר לשון הרע עובר גם על מה שנאמר בתורה (דברים כד, ח): "השֹׁמֵר בְּנֶגְעַ הַצָּרְעָת לְשֹׁמֵר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת", וכמבואר בחז"ל שמלבד עצם האיסור שנאמר כאן, שמי שיש בו נגע ישמר שלא לקצו, אזי במה שהוסיפה התורה וכתבה 'לְשֹׁמֵר מְאֹד' - הכוונה שלא לשכוח מלהזהר מלשון הרע, כדי שלא תבוא עליך הצרעת על ידי סיפור זה.

והנה מבואר בחז"ל, שהדרך ל'לשמור מאוד' היא, על ידי אמירת הפסוק 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים וגו'. ולכאורה, הלא אנו אומרים פסוק זה מדי יום, ועדיין איננו מרגישים שהדבר פועל עלינו להישמר מחטא לשון הרע? אכן, ה'חפץ חיים' בספרו 'זכור למרים' (פרק א') ביאר את הסיבות לכך, ואת הדרך להתגבר עליהן, וביאורים ומוספים כאן מביאים את תמצית דבריו שם:

הסיבה הראשונה - כיון שאין האדם מכיר בחטא זה ובחומרותו. ולכן עליו להכיר בחומר החטא, וללמוד את הפתיחה לספר חפץ חיים ואת שער הזכירה מספר שמירת הלשון, ואז יכיר גודל החטא.

הסיבה השנייה - שאומרים פסוק זה אך אין מתבוננים במרירות

מהו נוי הסוכה היפה ביותר?

חיוב מוטל ליתן לעניים (צדקה) חלק האושפיזין, שאם יתן ישר רוב ברכה מהם כמפורש בזוהר.

ויזמין על שולחנו איזה עני, ואם לא יכול, לפחות יפריש ממונו לצדקה בערב הרגל על כל סעודה ויאמר: "זה אני נותן לצדקה בשביל חלק אברהם אושפיזא קדישא, וזה אני נותן בשביל חלק יצחק אושפיזא קדישא מסעודתי" וכן על זה הדרך... (פלא יועץ - סוכה ויסוה"ע)

הרה"ק רבי חיים מצאנז היה מרבה בצדקה בערב סוכות ולא השקיע כסף רב בקישוט הסוכה ואמר: "נוי סוכה היפה ביותר - שהעניים לא יהיו רעבים בחג..."

(בחצרות החיים לב עמ' פה)

נשתדל קודם החג לתת כסף שיחולק לעניים לצרכי החג עבור כל יום מימות החג ועל כל חלק בנפרד נאמר: "זה חלק אברהם אושפיזא קדישא", וכן ביצחק וכו'...